

Сёнтёрү ялавё

Муркаш район хаҗачё

1944 сұлхи майһан 5-мёшёнченпе тухатъ

97 (7522) №

Шамат кун, 2007 сұлхи ноябрён (чүк) 17-мёшё

Хакё ирёклё

Ял хуҗаләх ёҗченёсен уявёнче

Хевти пур-ха Муркашсен

Сёр ёҗченё кәҗал та тәрәшса ёҗслерё. Халё кәштах сывләш җавәрса илме те юратъ. Апла пулсан су қаҗипе ёҗсленине, тыр-пул хисепне пётёмлетме те вәхәт. Җакна шута илсе чүк уйәхён 9-мёшёнче республикәри ял хуҗаләх ёҗченёсем, продукция тирпейлекен промышленноҗра тәрәшакансем Чаваш оперәпа балет театрыне пухәнчёс. Профессии уявне вёсемпе пёрле паллә тума ЧР Президентчё Н. Федоров та хуҗшәнчё.

Кәҗалхи уяв хайне евёрлөхпе те паләрсә юлчё. Уяв умён ЧР Президентчё республикәри мал туртамлә тата нумай сул ёҗслекен 14 хуҗаләх ертүҗсипе ял хуҗаләхне упраса хәварса малалла аталантарас, ял хуҗаләх ёҗне җамрәксене явәҗтарас, вёсене ёҗлеме яла сөнё техника илсе килес, агротехникәна лайәхлатса сөнё технологисене вай парас тёллевпе җавра сётел ирттернё. Паләртма кәмәллә "Ударник" тата "Свобода" хуҗаләхсен ертүҗсипе П. Давыдовпа К. Сретинский хуҗшәннә. Җавра сётел ыйту – хурав мелёпе иртнё. Председательсем хайсен шухәшне пёлтернё чух ял хуҗаләхне сөнё техникәна кредитпа парсан уншән 10 сұлта тўлесе тата тата тўлеве 5 сұлтан пуҗлама сөнне. Президент вара РФ Правитель-

стви сывәхри 5 сұл хушшинче Раҗсей бюджетёнчен ял хуҗаләхне 100-шер миллиард тенкё укҗа уйәрма пәхни җинчен, ЧР бюджетёнчен яла килекен специалистсене каялла тавәрмалла мар субсидисен виҗине җитес сұлтан үстерме пәхни пирки каланә.

Уявән савәнәҗлә пайёнче те Муркашсен ытисемшён кәна алә сұпса лармалла мар пулчё: сөнё йышши технологисене производствәна кёртнёшён "Моргаушская" чәх-чөп фабрики, ял хуҗаләх техникисине упрассине сўллё шайра йёркеленшён "Герой" ял хуҗаләх производство кооперативё, ЧР Президентчён 2006 сұлхи июлён 27-мёшёнче кун җути курнә

"Пысәк ял хуҗаләх организациёсен ёҗне-хёлне стимулламалли хушма мерәсем җинчен" 61 № Указне пурнәҗласисипе активлә ёҗленёшён әратлә выльәх ёрчетессипе специализациленекен "Свобода" ял хуҗаләх производството кооперативё-завочё пёрремёш вырәнсем йышәнса дипломсемпе укҗан премисене тивёсрөс.

Уяв иртрө. Кәҗал та Муркашсем хайсен ёҗслөҗхё сўллё шайра пулнине кәтартрөс. Җак тәрәшуләх малашне те ан сўнтөрчө!

Анатолий БЕЛОВ.
Сән үкерчөксенчө:
К. Сретинский Президентран диплом илчө; район делегациёе уявра.
Автор сән үкерчөкөсем.

РФ Патшаләх Думин депутатчөсен суйлавёччен 15 кун юлчө!

"Раҗсейён малаллах аталанмалла"

Раҗсейре

"Юратъ, сёршыва ертүҗё енчен әнчө. Унән тилхөпине Владимир Владимирович сирөп тытрө: Раҗсее ванчәкран пустарчө, унән пурләх никёсне сирөплетрө. Халё сёршывән виҗё сұлләхә сирөплетнё бюджетчө пур. Укҗа-тенкөпе сурт-йөр, сұлсем тумашкән, пенси үстермешкөн, халәх хуҗаләхөнчи техникәна сөнөтмешкөн, сёршывән хәватне сирөплетмешкөн хывса хәварнә. Мён теес? Каялла, 1995-1997 сұлсене, таврәнма чөнөс-и? Раҗсейён малаллах аталанмалла", – терө МЧС министрө С.К. Шойгу ноябрён 14-мёшөнче Шупашкара килсен.

Сурҗөрте ёҗленишён тивекен пенсисем пирки

Ноябрён 13-мёшөнче Патшаләх Думи иккёмёш вулавра "Сурҗөрти пенсисем җинчен" саккун проектне йышәнчө. Унпа килёшүүлөн Инҗет Сурҗөрте ёҗленё граждәнсен пенсийсене үсмелле.

"Единая Россия" партин Төп канаш Президиумён Секретарён сүмө, Патшаләх Думинчи социаллә политика комитетчөн председателё Андрей Исаев:

– Ку вәл пирён пёрлөхи политикән пёр пайё. Пирён сёршывра пенсисем тивёслө шайра тата вәтам ёҗ укҗинчен 40 процентран кая мар, пенсионерсен пурәнмалли чи пөчөк виҗерен пысәкграх пулмалла. Җак җадачәна пирён ума Президент лартрө. Пирён әна сывәхри 3 сұл хушшинче татса палалла. Эпир әна пурнәҗа кёртме патшаләхән ресурссем җитөсчө тесе шултатпәр.

"Единая Россия" партин Төп канаш Президиумён Секретарён сүмө, Патшаләх Думин Председателён пёрремёш заместителё Олег Морозов:

– Җак саккуна пурнәҗа кёртсе эпир чылай хушә сұт җанталәкән йывәр климат условийёсенчө ёҗлесе пурәннә җынсем тёлөшпе тёрөслөхе җиле кәларатпәр. Хушу 1,1 миллион җына пырса тивет. Җакна та паләртмалла, пенси үсөсси хайсен ёҗ тапхәрне Сурҗөрте ёҗлесе ирттернё хыҗҗән сёршывән ытти регионёсенчө пурәнакансене те пырса тивет.

"Единая Россия" Правительство умне ку ыйтупа пёрре мар тухрө те халё вәл пурнәҗа кечө.

"Единая Россия" партин Төп канаш Президиумён Секретарён сүмө, Патшаләх Думин Председателён заместителё Владимир Пехтин:

– Сурҗөр пенсийёсем җинчен йышәннә Саккун парламентарисен юлашки тапхәрти төп ситөнөвө. РФ Президентчөн сывәрө җинчө никёслөннө җак саккун проекчөн историйё 4 сұл. Вәл Сурҗөрте ёҗлесе нумай сул ирттернё җынсен пенсине үстерме каять.

Саккунпа Инҗет Сурҗөрте 15 сұлтан кая мар ёҗлесе ватләхә кура е инвалиднәҗе пула пенсие тухнә җынсен база пенсийёсене 2340 тенкө таран, 20 сұл вёсемпе танлаштарнә вырәнсенчө ёҗленисенне – 2028 тенкө таран. Пысәк үсөм инвалида тухнисене е 80 сула җитнисене пырса тивө.

Җак саккун пирки сурҗөрти регионсенчи губернаторсем пёрре мар каласнә. Пёрлөхи тәрәшуләхпа тинөх тёрөслөх җиле тухрө.

Декабрён 2-мёшө – РФ Патшаләх Думин суйлавё

"Пёрлөхлө Раҗсейшән"

Пётём Раҗсейри общество шухәшне төпчөкөн центр "Сывәх вырсарни кун суйлав пулас пулсан, Эсир камшән сасәланә пуләттәр?" текен ыйтупа ноябрён 10-11-мёшөсенчө 1600 респондент патне тухсан җакнашкәл үкерчөк паләрнә: 57 процент "Пёрлөхлө Раҗсейшән" («Единая Россия»), 7,7 процент – КПРФшән, 7 процент – ЛДПРшән. Җавән пөкөх 4,8 процент – «Справедливая Россия», 2,6 процент – «Гражданская сила».

Юбилей

Саламатлыҗар

Хакләран та хаклә пирён чи сывәх сыннәмәра, аннене – Мән Токшик ялөнчө пурәнәкән **Клавдия Николаевна ЕГОРОВАНА** ноябрён 17-мёшөнчө 80 сұл тултарнә ятпа чун-чөберен тухакан мён пур ашә та сөпөс туйәмсемпе саламлатпәр. Юратнә мәшәрәм, аннеҗем, кукам, мамак! Тавах сана ытарайми ыра кәмәлушән, чун ашшине ним хөрхөнми пире парнеленшөн. Пирён чуна йывәр чухне пирён чун ыратәвне хәвән чөрү витөр кәларнәшән. Кулянтарнә самантсем пулнә пулсан, кәсарсам пире.

Сывләх сан сирөп пултәр, чир-чөр мөнне ан пөлтөр. Кун-сұлу вәрәм та телөйлө пултәр. Турә сана инкөк-синкөкрен сыхлатәр. Эпир сана юрататпәр, сана тав туса сан умәнә сөре җити пуҗ таятпәр. Төпөр хут паллә кун ячөпе сана, пирён чи-чи ытарайми сыннәмәр, анне.

Саламлаканёсем: мәшәрө, 3 хөрө, 3 ывәлө, көрүшөсем, кинёсем, 16 мәнүкө, 4 прамәнүкө, хәтисем, тәхләчисем, таванёсем.

Ял пурнәҗне – сөнё шая

Николай Федоров Президент:

УКАЗ ЯЛТИ КУЛЬТУРАНА СИРӨН ТӨРЕВ ПАРӨ

Ёнер Чаваш Ен Президентчө Николай Федоров "Чаваш Республикачө ялти культура учреждениёсене аталантарас енөле пурнәҗламалли мерәсем җинчен" указа алә пуснә. Җак документта ялсенчи культура учреждениёсен специалистсөсем те, культура сурчөсемшён чәнласах пәшәрханакан ял җыннисем те кётнө. Указ граждәнсене мён парать? Җакән җинчен Н.В. Федоровран хайёнчен ыйтәрмәр.

– Николай Васильевич, ялсенчи клуб учреждениёсене сөнөтессе җинчен калакан указа алә пусни мөнпе сәлтавланчө?

– Җак документ – ялсен территориясене малалла калкан тата анлән аталантарас ёҗри логикәпа килөшсе тәракан утәм. Иртнө вунә сұлләхәра эпир питө нумай турәмәр: республикәри мён пур яла газ ситертөмөр, никөс шулсем, пөтөмөшле практика врач офисөсем, төслөх библиотекәсем турәмәр, сұлсем таватпәр. Хулапа ял хушшинчи

уйрәмләхә чәнласах пөтерөтпөр. Совет влаҗө вәхәтөнчө кун пирки 70 сұл каласнә, анчах җак енөле курәмлә ёҗсем туман. Сәмах май, ку ёҗе хирөҗ тәракан тата чәрмантаракан скептиксем, циниксем каласнине пәхмасәр тунә, таватпәр.

Җак уйрәмләхә пөтерөссипе сыхәннә чылай ыйтәва Раҗсей наци проекчөсем пуләншине татса парать. Анчах шәпах эпир җак ёҗе сёршывра пуринчен малтан пусәннине кура Раҗсей Президентчө В.В. Путин Чаваш Республика пирки пысәк пөлтөрөшлө наци проекчөсене пурнәҗлас ёҗре лидер терө. Вөрөнтү шайё те, сын сывләхө те унән әс-хакәлөн шайёнчен тата шалти культуринчен нумай килнине әнланса эпир культура политикин сферинчө те сывләх сыхлавәнчи тата вөрөнтүри пек сине тәрса ёҗлетпәр. Акә паян ялсенчи клубсене сөнөтөсси җинчен логикәпа килөшсе тәракан җакән пек йышәнү тунә.

(Вөҗө 2-мөш стр.)

Вулакан суйлав ыйтәвөпе

Малашләхә е каялла?

Аталану сұлне суйласа илнө Раҗсей черөтлө суйлав умөнчө тәрәт: сөнөлөхсене пурнәҗа кёртсе малалла каймалла е сәмахпа ылтән сәртсем шантаракансем хыҗҗән каялла?

Раҗсей патшаләхөн историне пәхсан, сёршыв пёрле пуласси чи йывәр вәхәтсенчө паләрнә: тутар-монгол пусмәрө, Наполеон тапәнәвө, Таван сёршывән Аслә вәрси. Общество пёр чәмәра пёрлөшши тата ватти-вөтти пёр тёллөвлө пулни кәна пысәк йывәрләхсене сөнтерме пуләннә.

Көҗөх – суйлав. Унта хуҗшәнма кәмәл тунә 40 партирен паян суйлав

бюллетенө җинчө 11-шө кәна. Нумаях пулмасть-ха Мускавра танксемчө, Правительство суртне танксем перөчөс, сёршывра граждән вәрсин хәрушләхө хуҗаланатчө, Раҗсее вәрласа пөтерөс хәрушләх та пурчө. Паян вара урәхларах лару-тәру.

Декабрён 2-мёшөнчө пирён кашнийёнех пёрлөхпө аркану умөнчө суйлав тумалла: е эпир каялла утәмлатпәр, е Раҗсей ялавө айөнчө пёрлөхсе ыранхи куна пәхса аталану сұлөпе малалла утәмлатпәр. Җитес суйлав җак хурава та ыйтәт: е эпир хамәра хисөпеме пәрахтарса төнчө умөнчө чөркүс-

ленөтпөр, е хамәр ёҗпе тата хәватлә интеллектпа Аслә Раҗсее хисөпеме вөрөнтөтпөр. Вырәс-и эсө е чаваш, е урәх наци җынни – манма юрамаст: пирён хыҗра ачамәрсен малашләхөллө Раҗсей.

ЧР Президентчө Н. Федоров Республика кунне җитес сұл Муркашра ирттерме йышәнү турө. Ку вәл хамәр район сән-сәпатне ыра енне төпрөн улаштармалли самант. Эпир пёрле кәна хамәр ума лартнә тёллөксене пурнәҗлайратпәр, пёрле сөҗ сүтә та хәватлә малашләхә никөслөйөртпөр.

Пёрле пулар та пёрлөхшөн сасәлар! Турә пулаштар пурсара та!!!

Вера ПЕТРОВА.

Муркаш сали.